

EL PLANTEJAMENT DE LES PENSIONS

Empresa i jubilació

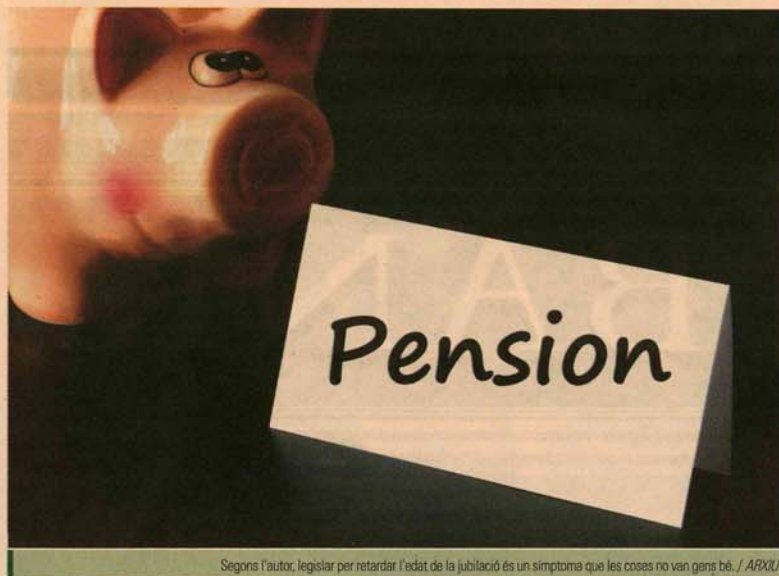
Gran part dels jubilats del nostre país perceben com a única pensió la pública. No és estrany, per tant, que en aquests moments el Govern s'estigui plantejant retardar l'edat de jubilació. Per la seva banda, els sistemes privats de pensions tenen encara un escàs desenvolupament a Espanya per diversos motius. En aquest context, la reforma de les pensions és probablement una necessitat.

JAUME QUIBUS,
ACTUARI-ECONOMISTA

Ser original és veure les coses velles, conegudes, vistes i revisades per tothom com si fossin noves. S'ha d'acostumar la mirada al desenvolupament i disposició de les normes i reglaments. Dels criteris valoratius generals que serveixen de base per a valorar qualsevol posició, el desenvolupament i disposició de les normes i reglaments és l'artifici més subtil per a transformar voluntats polítiques amb un gran impacte per a l'empresa. Legislar per a retardar l'edat de la jubilació és un símptoma que les coses no van gens bé per al nostre sistema públic de pensions, però també canvia les normes del joc i no al servei de l'empresa.

Com més gran sigui el coneixement per part de l'empresa de les conseqüències de retardar l'edat de jubilació, menys complicat serà incorporar les necessitats individuals, en els termes més avantatjats per a l'empresa. Comprendre una cosa és descobrir la seva necessitat i la jubilació ho és per a la majoria de directius i treballadors. De moment, la pensió pública de jubilació és l'ingrés principal per a l'espanyol una vegada ha complert l'edat de jubilació. El complement privat, per a molts, és poc rellevant.

La història de les pensions públiques a Espanya, des de l'any 1967 fins avui, demostra una feina i una lluita per transferir rendes del col·lectiu de treballadors al col·lectiu de pensionistes, fins al punt que, ara amb una ràtio de només 2,53 treballadors per pensionista, l'Estat resol el problema econòmic de la jubilació dels seus ciutadans, si i només si paga menys de 890,85 euros al mes, que és la pensió mensual pública mitjana, en aquest cas, de jubilació. Quan es comença a legislar així, el final està a prop. Però això pot acabar en tragèdia o en comèdia.

Segons l'autor, legislar per retardar l'edat de la jubilació és un símptoma que les coses no van gens bé. / ARXIU

Potser no s'entengui sense més el que acabo de dir al voltant de "pot acabar en tragèdia o en comèdia". Permetin-me un aclariment. Si el més durador i perillós de tots els errors ha estat fins ara un error de dogmàtics, a saber, la invenció que l'Estat té per obligació solucionar, entre molts altres assumptes de la vida privada de cada ciutadà, el problema econòmic de la jubilació, persistir amb aquesta creença només pot acabar en tragèdia, és a dir, treballar 45 anys per cobrar menys de 890,85 euros al mes. Però si la creença sobre el sistema públic de pensions ha canviat, al considerar la manera en què l'Estat resol el problema econòmic a la jubilació dels seus ciutadans, perquè la manera de pensar mesuri el valor de les coses per l'aportació del treball i l'estalvi individual, en aquest cas, el desenvolupament i disposició de les normes i reglaments, de les pensions públiques, pot acabar en comèdia perquè ja ningú es creurà que l'Estat solucionarà la seva jubilació, sinó que la seva pensió privada serà el seu ingrés principal a la jubilació.

La qüestió està en saber fins a quin punt aquest paisatge de les pensions públiques afavoreix les ganes de treballar, la transformació de solucions col·lectives a solucions individuals.

La solució del problema de les pensions estarà a l'empresa. Es tracta de solucions individuals. Segons l'últim informe publicat per la Direcció General de Seguros y Fondos de Pensiones, per a contractes d'assegurances col·lectives que instrumenten compromisos per pensions de les empreses amb els treballadors i beneficiaris, corresponent a l'exercici 2008, reflecteix clarament que, en la seva majoria, els contractes d'assegurances, l'empresa prenedora del contracte, el treballador en qualitat d'assegurador i beneficiari el mateix treballador, en cas de jubilació i invalidesa o els seus hereus legals en cas de mort, atorguen cobertura a col·lectius de menys de 25 assegurats, els quals suposen un 90,30% del total de contractes vigents durant l'exercici 2008. A més, el pes més gran es concentra en els contractes amb un col·lectiu de menys

de 5 assegurats, que acumulen el 53,20% dels contractes en vigor. Aquesta composició està molt relacionada amb l'estructura del sector empresarial espanyol, constituït en la seva majoria per petites i mitjanes empreses.

La principal raó de l'escàs desenvolupament, a Espanya, dels sistemes privats de pensions és la baixa rendibilitat. És més, el sistema de pensions privades és un fiasco a ulls de molts generadors d'opinió. Als meus es tracta, en tot cas, d'unes expectatives de rendibilitat no assolides com a conseqüència de l'elecció equivocada de la manera de retribuir en espècies a directius i treballadors, per a la seva jubilació. Si l'empresa té el control del fons privat per a la jubilació dels seus treballadors, l'estalvi està assegurat i es coneixerà, per l'import aportat per a la jubilació, el capital garantit. A més, la flexibilitat que donen les assegurances col·lectives, compleix amb l'objectiu de fidelitzar els directius i treballadors, perquè els drets econòmics per a la jubilació poden ser retinguts per a l'empresa fins que es compleixin els anys de permanència desitjats.

En l'àmbit privat, serà l'hora de configurar, crear i produir una nova realitat, unes noves relacions laborals entre empresa i treballadors, constituïda en la seva majoria per petites i mitjanes empreses, amb capacitat aquí de canviar d'opinió, sent necessari exigir comptes i sotmetre a judici despiadadament als immobilitismes en la manera de retribuir la feina. Aquesta seria la gran victòria però s'ha d'anar més enllà. Si es calculés el valor del treball atenes a si es pot comptar, calcular, posar en fórmules, l'estimació "científica" del treball seria absurda. No s'hauria comprès, entès, conegut res del que és prou piament treball perquè el treball, en si mateix, és el guany i l'empresa, l'empresari el seu proveïdor.

La raó de l'escàs desenvolupament dels sistemes privats de pensions és la baixa rendibilitat

La solució del problema de les pensions estarà a l'empresa. Es tracta de solucions individuals